

се ползуваха съ всички вспомагателни сръдства като „въ зъбы, морду и подзатильникъ“. По тоя начинъ юмрукътъ си извоюва въ опълчението право на гражданство.

Опълченцитѣ почнаха да се жалватъ на ротнитѣ си командири отъ ун.-офицеритѣ, но ротнитѣ вмѣсто да изслушатъ жалбата и накажатъ виновнитѣ, исхокваха обиденитѣ, като имъ прикачваха всевъзможни обидни епитети, като: „сволочь“, „татары“, „дармофды“ и пр.

— „Татары! Васъ ви учатъ, за васъ отиваме да мремъ, а вий идете да се жалвате отъ своитѣ учители? Учете се добръ, за да ви не биятъ!“

— Ваше благородие, какъ ще се учимъ, се осмѣляваше да каже нѣкой опълченецъ, когато намъ ни показватъ. Такъвъ смѣлчакъ, обаче, не рѣдко получаваше удовлетворение въ видъ на юмрукъ, плѣсница, а по нѣкой пжтъ и ританица съ кракъ, тѣй като поотзива на нѣкои отъ офицеритѣ „тия сволочи не заслужавало да се удрятъ съ ржцѣ.“

Опълченцитѣ, като виждаха, че тѣхъ злѣ ги третиратъ и че не могатъ да намѣрятъ защита отъ произволитѣ на подолнѣото си началство, започнаха да охлаждаватъ къмъ учението.

— Какво е това учение? си говоряха опълченцитѣ, цѣлъ день ни държатъ на слънцето за нѣкакви си прицѣлни линии, маршировка, бой съ щика и др.

Ний безъ тѣзи „наплечо“, „траектория“ и пр. сме се били съ Турцитѣ не по лошо отъ тѣхъ (Русскитѣ доброволци въ Сърбия). Съ една рѣчь, отношенията между началницитѣ и опълченцитѣ крайнѣ се измѣниха, но само между опълченцитѣ Българи. Напротивъ, началството явно покровителствуваше Сърбитѣ, Черногорцитѣ и др., които, впрочемъ, неоправдаха впоследствие това покровителство.

А, че не намираха опълченцитѣ защита, азъ бихъ можалъ да приведа много факти, но ще се огранича само съ слѣдующитѣ:

Единъ день дохожда при мене опълченеца Н. отъ 1-а рота и ми заявява жалба, че фелдфебеля го много